

Osallistuvan budjetoinnin kautta toteutettava hanke 2023

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 32

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Joose Kemppainen

Kuntalain 5 luvun 22 § toteaa kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista: ”*Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti...4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun.*” Ylivieskan kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.9.2022 §7 kaupunkistrategian vuosille 2022–2030. Strategian yhden tavoitteen ”Tehokas markkinointi ja viestintä” toimenpiteenä on kirjattuna osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen vuosittain.

Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sen toteuttamiseen ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa monin eri tavoin. Ylivieskassa toteutettiin osallistuva budjetointi vuonna 2021, jonka kohteeksi valikoitu äänestyksen jälkeen ulkokuntosali.

Kuntaliiton osallistuvan budjetoinnin oppaan (<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2017/1837-osallistuva-budjetointi-kunnissa-ja-maakunnissa>) mukaan tavoiteltavia hyötyjä osallistuvan budjetoinnin käyttöönotosta ovat mm.:

- veroeuroille pyritään saamaan yhdessä harkittua parempaa vastinetta;
- kuntaa pyritään kehittämään keskustelevämmäksi ja asukaslähtöisemmäksi;
- toiminnan läpinäkyvyyttä ja asukkaiden luottamusta kunnan hallintoa ja päätöksentekoa kohtaan halutaan lisätä;
- luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden osaamista ja asiantuntemusta halutaan täydentää hyödyntämällä asukkaiden oman elämänsä asiantuntijuutta, paikallistuntemusta ja halua osallistua;
- halutaan edistää yhteisöllisyyttä ja yhteisvastuuta sekä ymmärrystä myös talousasioiden hoidosta

Osallistuva budjetointi toteutettaisiin Ylivieskassa siten, että asukkailta pyydetäisiin ehdotuksia, miten 30.000 euron määräraha tulisi käyttää ja valmistelluista ehdotuksista äänestettäisiin toteutettava (tai toteutettavat).

Osallistuvan budjetoinnin kokeilun vaiheet:

1. Asukkailta pyydetään ehdotuksia, miten 30.000 euron määräraha tulisi käyttää Ylivieskan kaupungin alueella. Ehdotuksen toteuttaminen voisi vaatia koko 30.000 euron tai vain osan siitä. Ehdotuksen tulee olla toteutettavissa määrärahan puitteissa, sen tulee olla kaupungin toimivallassa sekä säännösten ja lainsäädännön mukaisia. Uusiin henkilöstökrytointeihin määrärahaa ei voisi käyttää. Ehdotukset tulee jättää 27.2-17.3.2023 välisenä aikana sähköisellä lomakkeella.
2. Toisessa vaiheessa ehdotukset valmistellaan äänestykseen. Kaupungin johdossa arvioidaan mitkä ehdotukset ovat toteuttamiskelpoisia. Samankaltaiset ehdotukset yhdistellään ja sellaiset ehdotukset karsitaan, joita ei ole mahdollista toteuttaa määrärahalla tai joiden huomioiminen on järkevämpää osana laajempaa suunnittelua.

3. Seuraavassa vaiheessa toteutetaan äänestys. Kaikki yläkouluikäiset ja sitä vanhemmat ylivieskalaiset saavat äänestää haluamaansa ehdotusta sähköisesti. Yksi henkilö voi äänestää kerran.
4. Kaupunginhallitus päättää valittavan kohteen kaupunginjohtajan esityksen perusteella. Toteutus tapahtuisi vuonna 2023. Ehdotuksen toteuttamista seurataan kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavilla.

Esittelijä	kaupunginjohtaja Maria Sorvisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy esittelytekstissä mainitut osallistuvan budjetoinnin kokeilun periaatteet, toteuttamistavan ja sitoutuu periaatteellisesti valittavan ehdotuksen toteuttamiseen vuonna 2023.
Päätös	Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 119
1377/02.00/2021

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Joose Kemppainen

Määräaikaan (17.3) mennessä osallistuvan budjetoinnin ehdotuksia saatiin kaikkiaan 63 kappaletta. Kaikki ehdotukset käytiin läpi ja arvioitiin niiden toteuttamiskelpoisuus. Samankaltaiset ehdotukset yhdisteltiin. Osa ehdotuksista oli sellaisia, jotka eivät täyttäneet osallistuvan budjetoinnin ehtoja ja osa kustannuksista on niin pieniä, että kaupunki toteuttaa ne joka tapauksessa ensi vuoden aikana. Loppuvaiheeseen valittiin kaikkiaan 5 ehdotusta, joita yläkouluikäisillä ja sitä vanhemmillä oli mahdollista äänestää 28.4 saakka. Yksi henkilö saattoi äänestää vain kerran.

Äänestysvaihtoehdot:

1. Avantouintipaikka lähelle keskustaa
 - Tavoitteena toteuttaa avantouintipaikka lähelle keskustaa Hamarin uimarannalle. Avantouintipaikka tulisi pitämään sisällään laiturin, veteen menevät avantouintiin soveltuvat portaat, valaistuksen sekä avannon sulana pitävän veden kierrätyspumppu.
2. Pump Track- rata
 - Toteutetaan Pumptrack rata, jota pitkin ajetaan polkupyörällä tai potkulaudalla. Radalla on erilaisia kaarroksia ja kumpareita, joissa haetaan vauhtia pumpaamalla. Pumptrack rata on kaikkien vapaassa käytössä ja se sopii kaiken ikäisille ja tasoisille käyttäjille. Radalle voi tulla erikokoisilla pyörillä, temppupyörillä ja rullaluistimilla. Tarkempi sijainti ratkaistaan mahdollisen valinnan jälkeen.
3. Matonpesupaikka
 - Nykyaikainen mattojen pesupaikka kuivalle maalle, jossa pesuvesi johdetaan joesta tai vesiputkia pitkin. Tarkempi sijainti ratkaistaan mahdollisen valinnan jälkeen.
4. Kekon majan olosuhteiden kehittäminen
 - Kekon maja on retkeilymaja Kekajärven rannalla. Alueella on kaksi mökkiä ja rantsauna. Tarkoituksena Kekon majan olosuhteiden kehittäminen. Toimenpiteet tarkentuvat mahdollisen valinnan jälkeen.

5. Hyvinvointipalveluiden järjestämiä tapahtumia
- Hyvinvointipalvelut (kirjasto, kulttuuri, liikunta) järjestää useamman tapahtuman kuntalaisille vuoden 2023 aikana. Tavoitteena järjestää maksuttomia matalankynnyksen tapahtumia kaikki kuntalaiset huomioon ottaen. Tarkempi suunnitelma toteutettavista tapahtumista ratkaistaan mahdollisen valinnan jälkeen

Vastaajia oli 641 ja äänestystulos oli seuraava:

- 43 % (277 ääntä) Avantouintipaikka lähelle keskustaa
- 16 % (101 ääntä) Pump Track-rata
- 15 % (95 ääntä) Kekon majan olosuhteiden kehittäminen
- 13 % (85 ääntä) Matonpesupaikka
- 12 % (83 ääntä) Hyvinvointipalveluiden järjestämiä tapahtumia

Esittelijä	vt. hallintojohtaja Nina Savolainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää valita avantouintipaikan lähelle keskustaa osallistuvan budjetoinnin kautta toteutettavaksi hankkeeksi vuoden 2023 talousarviossa.
Asian käsittely	Asiantuntijana kuultiin hyvinvointijohtaja Joose Kemppaista.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.